

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра экологического и аграрного права**

**ШАХНОВ
Илья Сергеевич**

**ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ МЕРЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ
СОБЛЮДЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА**

**Магистерская диссертация
Специальность 1-24 81 02 «Правовое обеспечение публичной власти»**

**Научный руководитель:
кандидат юридических наук,
доцент И. С. Шахрай**

Допущена к защите:

«___» _____ 2020 г.

**Зав. кафедрой экологического и аграрного права
доктор юридических наук,
профессор Т. И. Макарова**

Минск, 2020

ОГЛАВЛЕНИЕ

ПЕРЕЧЕНЬ УСЛОВНЫХ ОБОЗНАЧЕНИЙ.....	3
ВВЕДЕНИЕ.....	4
ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ.....	6
АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ.....	7
GENERAL DESCRIPTION OF WORK.....	8
ГЛАВА 1. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОБЛЮДЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА.....	9
1.1. Меры, направленные на обеспечение соблюдения земельного законодательства, и их место в организационно-правовом механизме рационального использования и охраны земель.....	9
1.2. Система и компетенция государственных органов, обеспечивающих соблюдение земельного законодательства.....	21
ГЛАВА 2. ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ КОНТРОЛЯ В ОБЛАСТИ ОХРАНЫ И РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЕЛЬ.....	34
2.1. Контроль как мера обеспечения соблюдения земельного законодательства в системе организационно-правовых мер охраны и рационального использования земель.....	34
2.2. Субъекты и формы контроля в области охраны и рационального использования земель.....	45
ГЛАВА 3. ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИНЫХ ОРГАНИЗАЦИОННОПРАВОВЫХ МЕР, НАПРАВЛЕННЫХ НА ОБЕСПЕЧЕНИЕ СОБЛЮДЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА.....	55
3.1. Ведение государственного земельного кадастра и государственная регистрация земельных участков, прав на них, сделок с ними.....	55
3.2. Прекращение прав на землю как способ восстановления земельного правопорядка.....	69
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	78
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ.....	82

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ МЕРЫ, СОБЛЮДЕНИЕ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА, ЗЕМЕЛЬНЫЙ КОНТРОЛЬ, ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЗЕМЕЛЬНЫЙ КАДАСТР, ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ ПО ИМУЩЕСТВУ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ, СТРУКТУРНЫЕ ПОДРАЗДЕЛЕНИЯ ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВА, ГОСУДАРСТВЕННАЯ РЕГИСТРАЦИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ.

Цель работы: изучение организационно-правовых мер в области рационального использования и охраны земель и их роли в обеспечении соблюдения земельного законодательства.

Задачи исследования: охарактеризовать меры, направленные на обеспечение соблюдения земельного законодательства, их место в организационно-правовом механизме рационального использования и охраны земель; рассмотреть систему и компетенцию государственных органов, обеспечивающих соблюдение земельного законодательства; проанализировать проблемы реализации наиболее значимых организационно-правовых мер в рассматриваемой области, в частности контроль, ведение государственного земельного кадастра, государственную регистрацию земельных участков, прав на них, сделок с ними, а также прекращение прав на землю как способ восстановления земельного правопорядка; выработать предложения по совершенствованию правового регулирования.

Объект исследования: общественные отношения, складывающиеся в процессе обеспечения соблюдения земельного законодательства.

Предмет исследования: действующее национальное и зарубежное законодательство в области рационального использования и охраны земель, научные труды по исследуемой теме и правоприменительная практика.

Результаты проведенного исследования и научная новизна: изучение организационно-правовых мер рационального использования и охраны земель позволило прийти к выводу, что все они задействованы в обеспечении соблюдения земельного законодательства; предложено скорректировать определение государственного контроля за использованием и охраной земель в ст. 1 и дополнить абз. 2 ст. 90 КоЗ формами проверок, которые могут осуществлять государственные органы.

Структура магистерской диссертации состоит из перечня условных обозначений, введения, общей характеристики работы, трех глав, шести разделов, заключения и списка использованных источников.

Общий объем текстовой части работы составляет 81 страницу. В основу настоящего исследования легло 150 источников, включая две публикации автора.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Ключавыя слова: АРГАНІЗАЦЫЙНА-ПРАВАВЫЯ МЕРЫ, ВЫКАНАННЕ ЗЯМЕЛЬНАГА ЗАКАНАДАЎСТВА, ЗЯМЕЛЬНЫ КАНТРОЛЬ, ДЗЯРЖАЎНЫ ЗЯМЕЛЬНЫ КАДАСТР, ДЗЯРЖАЎНЫ КАМИТЭТ ПА МАЁМАСЦІ РЭСПУБЛКІ БЕЛАРУСЬ, СТРУКТУРНЫЯ ПАДРАЗДЗЯЛЕННІ ЗЕМЛЕЎПАРАДКАВАННЯ, ДЗЯРЖАЎНАЯ РЭГІСТРАЦЫЯ ЗЯМЕЛЬНЫХ УЧАСТКАЎ.

Мэта працы: вывучэнне арганізацыйна-прававых мер у галіне рацыянальнага выкарыстання і аховы зямель і іх ролі ў забеспячэнні захавання зямельнага заканадаўства.

Задачы даследавання: ахарактарызаваць меры, накіраваныя на забеспячэнне выканання зямельнага заканадаўства, іх месца ў арганізацыйнаправавым механізме рацыянальнага выкарыстання і аховы зямель; разгледзець сістэму і кампетэнцыю дзяржаўных органаў, якія забяспечваюць захаванне зямельнага заканадаўства; прааналізаваць проблемы рэалізацыі найбольш значных арганізацыйна-прававых мер у разгляданай вобласці, у прыватнасці кантроль, вядзенне дзяржаўнага зямельнага кадастру, дзяржаўную рэгістрацыю зямельных участкаў, правоў на іх, здзелак з імі, а таксама спыненне правоў на зямлю як спосаб аднаўлення зямельнага правапарадку; выпрацаваць прапановы па ўдасканаленні прававога рэгулявання..

Аб'ект даследавання: грамадскія адносіны, якія складваюцца ў працэсе забеспячэння выканання зямельнага заканадаўства.

Прадмет даследавання: дзеючае нацыянальнае і замежнае заканадаўства ў галіне рацыянальнага выкарыстання і аховы зямель, навуковыя працы па доследнай тэме і правапрымяняльная практыка.

Вынікі праведзенага даследавання і навуковая навізна: вывучэнне арганізацыйна-прававых мер рацыянальнага выкарыстання і аховы зямель дазволіла прыйсці да высновы, што ўсе яны задзейнічаны ў забеспячэнні захавання зямельнага заканадаўства; прапанавана скарэктаваць вызначэнне дзяржаўнага кантролю за выкарыстаннем і аховай зямель у арт.1 і дапоўніць абз. 90 КоЗ формамі праверак, якія могуць ажыццяўляць дзяржаўныя органы.

Структура магістарскай дысертациі складаецца з пераліку ўмоўных абазначэнняў, уводзінаў, агульной харектарыстыкі працы, трох кіраунікоў, шасці раздзелаў, заключэння і спісу выкарыстаных крыніц.

Агульны аб'ём тэкставай часткі работы складае 81 старонку. У аснову гэтага даследавання лягло 150 крыніц, уключаючы дзве публікацыі аўтара.

GENERAL DESCRIPTION OF WORK

Key words: ORGANIZATIONAL AND LEGAL MEASURES, COMPLIANCE WITH LAND LEGISLATION, LAND CONTROL, STATE LAND CADASTRE, STATE PROPERTY COMMITTEE OF THE REPUBLIC OF BELARUS, STRUCTURAL DIVISIONS OF LAND MANAGEMENT OF LOCAL EXECUTIVE COMMITTEES, STATE REGISTRATION OF LAND PLOTS.

The purpose of the work: study of organizational and legal measures in the field of rational use and protection of land and their role in ensuring compliance with land legislation.

Research objectives: describe the measures aimed at ensuring compliance with land legislation, their place in the organizational and legal mechanism of rational use and protection of land; consider the system and competence of state bodies that ensure compliance with land legislation; analyze the problems of implementing the most significant organizational and legal measures in the area under consideration, in particular, control, maintenance of the state land cadastre, state registration of land plots, rights to them, transactions with them, as well as termination of land rights as a way to restore land law and order; develop proposals for improving legal regulation.

Object of research: public relations that develop in the process of ensuring compliance with land legislation.

Subject of research: current national and foreign legislation in the field of rational use and protection of land, scientific works on the topic under study and law enforcement practice.

The results of the research and scientific novelty: the study of organizational and legal measures of rational use and protection of land allowed us to conclude that all of them are involved in ensuring compliance with land legislation; it is proposed to correct the definition of state control over the use and protection of land in article 1 and add a paragraph. 2 article 90 of the Code of administrative control forms that can be carried out by state bodies.

The structure of the master's thesis consists of a list of symbols, introduction, General characteristics of the work, three chapters, six sections, conclusion and a list of sources used.

The total volume of the text part of the work is 81 pages. This research is based on 150 sources, including two publications by the author.